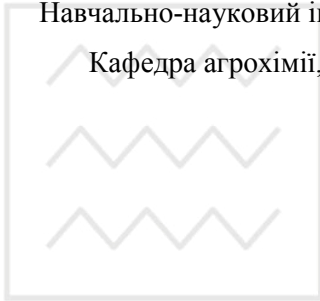

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

Кафедра агрохімії, ґрунтознавства та землеробства

05-01-21

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

" ____ " _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„АДАПТИВНЕ РОСЛИНИЦТВО”

спеціальність 201 „Агрономія ”

Рівне – 2016

Робоча програма "Адаптивне рослинництво" для студентів за спеціальністю "Агрономія". – Рівне: НУВГП, 2016. – 10 с.

Розробник: Солодка Тетяна Миколаївна, к.с.-г.н., доцент кафедри агрохімії, ґрунтознавства та землеробства

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри агрохімії, ґрунтознавства та землеробства

Протокол від „ 8 ” вересня 2016 р., № 1

В.о. завідувача кафедри _____ С.С. Трушева

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 201 “Агрономія”

Протокол від „ 9” вересня 2016 р., № 1

Голова науково-методичної комісії _____ С.І. Веремеско

© Солодка Т.М., 2016 рік
© НУВГП, 2016 рік

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 20 "Аграрні науки та продовольство"	Нормативна	
	Спеціальність 201 „Агрономія”		
Модулів – 1	Спеціалізація "Агрохімія і ґрунтознавство"	<i>Рік підготовки</i>	
Змістових модулів - 2		5-ий	6-ий
Загальна кількість годин - 90		<i>Семестр</i>	
		1-ий	1-ий
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5	Рівень вищої освіти: Магістр	<i>Лекції</i>	
		16 год.	6 год.
		<i>Практичні</i>	
		14 год.	4 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	80 год.
		Вид контролю:	
		екз.	екз.

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):
 для денної форми навчання – 34 до 66;
 для заочної форми навчання – 10 до 90.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "Адаптивне рослинництво" є розкриття сутності біологічного землеробства та умови його ефективного застосування.

Основні **завдання** навчальної дисципліни "Адаптивне рослинництво":

- ознайомлення з основою біологічного землеробства;
- засвоєння методичних підходів до формування природної родючості;
- оволодіння навичками інтерпретації результатів ґрунтового моніторингу для розробки управлінських рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- різні види альтернативного сільського господарства;
- напрями екологічної стабілізації агроєкосистем;
- нетрадиційні методи захисту рослин ;
- синергичний вплив абіотичних та біотичних факторів середовища існування на живі організми;
- загальні закономірності добору і механізмів адаптації.

вміти:

- застосовувати основні види біологічного рослинництва;
- дослідити методи нетрадиційного захисту рослин;
- розробити комплекс заходів по припиненню використання агротехнічного виробництва;
- прогнозувати результати проведення альтернативного рослинництва.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи адаптивного рослинництва

Тема 1. Проблеми адаптації в сільському господарстві

Рослини-головний засіб відновлення харчових і біосферних ресурсів. Стратегія адаптивного сільськогосподарського природокористування.

Тема 2. Критерії адаптивного потенціалу рослин.

Якісні оцінки. Кількісні оцінки. Генетичні параметри. Типи адаптивних реакцій і їх роль.

Тема 3. Стратегія адаптивної інтенсифікації рослинництва.

Адаптивна інтенсифікації рослинництва. Проблеми адаптивної інтенсифікації рослинництва. Методологічні основи інтенсифікації адаптивної рослинництва.

Тема 4 Наукові пріоритети адаптивної інтенсифікації рослинництва

Потенціал агрономічних знань. Системний підхід до біологічного землеробства.

Змістовий модуль 2. Проблеми відновленого рослинництва

Тема 5. Проблеми адаптації

Загальна концепція підвищення адаптивної інтенсифікації рослинництва. Системно – багатofакторний підхід до адаптивної інтенсифікації рослинництва. Практичні можливості реалізації адаптивного рослинництва

Тема 6. Біологічне та екологічне землеробство

Біосферна роль рослин. Пріоритетні напрямки збільшення біологічних складових в рослинництві

Тема7 . Види альтернативного рослинництва.

Види альтернативного сільського господарства: біологічне, органічне, органобіологічне, біодинамічне та екологічне землеробство.

Тема 8.Нетрадеційні методи рослинництва.

Напрями екологічної стабілізації агроєкосистем та нетрадиційний метод захисту рослин без використання хімічних препаратів..

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Σ	у тому числі			Σ	у тому числі		
		л	пр	ср		л	пр	ср
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Основи адаптивного рослинництва								
Тема 1. Проблеми адаптації в сільському господарстві	8	2	2	4	10	-	-	10
Тема 2. Критерії адаптивного потенціалу рослин	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 3. Стратегія адаптивної інтенсифікації рослинництва.	14	2	2	10	11	1	-	10
Тема 4. Наукові пріоритети адаптивної інтенсифікації рослинництва	8	2	2	4	11	1	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	40	8	8	24	42	2	-	40
Змістовий модуль 2. Проблеми відновленого рослинництва								
Тема 5. Проблеми адаптації	14	2	2	10	13	1	2	10
Тема 6. Біологічне та екологічне землеробство	13	2	-	11	13	1	2	10
Тема 7. Види альтернативного рослинництва.	10	2	2	6	11	1	-	10
Тема 8. Нетрадиційні методи рослинництва.	13	2	2	9	11	1	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	50	8	6	36	48	4	4	40
Усього годин	90	16	14	60	90	6	4	80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Прогнозування видів адаптивного рослинництва.	2	1
2	Моделювання динаміки та прогнозування розвитку альтернативних видів рослинництва.	2	1
3	Прогнозування методів нетрадиційного рослинництва.	2	-
4	Критерії і показники оцінки адаптивного рослинництва.	2	-
5	Критерії і показники оцінки біологічного рослинництва.	2	-
6	Організація спостережень і контролю проведенням екологічного рослинництва.	2	1
7	Організація спостережень і контролю за проведенням органічного рослинництва.	2	1
Усього годин		14	4

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:
Підготовка до аудиторних занять–0,5 год./1 год. занять = $0,5 \times (20+16) = 18$ год.

Підготовка до контрольних заходів–6 год. на 1 кредит ЄКТС= $6 \times 3,5 = 21$ год.
Опрацювання окремих тем програми або її частин, які не викладаються на лекціях - **30 год.**

Розподіл годин самостійної роботи для студентів заочної форми навчання:
Підготовка до аудиторних занять – $(6+4) \times 0,5$ год. = **5 год.;**

Підготовка до контрольних заходів – 3,5 кредити · 6 год. = **21 год.**

Опрацювання окремих тем програми або її частин, які не викладаються на лекціях – **69 год.**

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Проведення органічного рослинництва.	9	10
2	Проведення екологічного рослинництва	11	11
3	Проведення біологічного рослинництва	6	14
4	Проведення органобіологічного рослинництва.	14	20
5	Проведення біодинамічного рослинництва	6	15
6	Методи оцінки адаптивного рослинництва	14	10
<i>Разом</i>		60	80

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни „Адаптивне рослинництво” використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання з застосуванням:

- лекцій у супроводі мультимедійної презентації (у програмі Power Point);
- практичних робіт з використанням друкованого роздаткового матеріалу, фолій.

8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля;
- написання і захист індивідуальної роботи (для студентів заочної форми навчання);
- екзамен.

Основними критеріями, що характеризують рівень *компетентності* студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролю є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що містяться в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповіді на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на лабораторних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими *критеріями* (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% - завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або методиці;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Контроль самостійної роботи проводиться:
 з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
 з практичних робіт – шляхом захисту виконаних робіт.
 Усі форми контролю включено до 100 – бальної шкали оцінювання знань студентів.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

	Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екз.)	Сума
	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
Лек	2	2	2	2	2	2	2	2	40	100
Практ	2	2	2	2	2	2	2	2		
Ср	2	2	2	2	2	6	6	6		
Σ	6	6	6	6	6	10	10	10		
Всього	30					30				

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання

<i>Сума балів за всі форми навчальної діяльності</i>	<i>Оцінка за національною шкалою Для екзамену</i>
90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	
60-63	задовільно
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Біологічні системи землеробства» студентами напряму підготовки 6.090101 «Агрономія»/С.С.Трушева.-Рівне:НУВГП,2011.-28с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Георгиевский А.Б., Петленко В.П., Сахно А.В. Царегородцев В.И. Философские проблемы теории адаптации. – М.: Мысль, 1975. – 277 с.
2. Жученко А.А. Адаптивная стратегия в интенсивном растениеводстве //Природа, 1982. – 12. – С. 100–104.

Допоміжна

1. Тлумачний словник із загального землеробства /За ред. В.П.Гудзя.–К.:Аграрна наука,2004.– 224 с.
2. Біологічне рослинництво; Навчальний посібник/О.І.Зінченко, О.С. Алексеева, П.М.Приходьмо та ін.; За ред. О.І.Зінченка.– К.:Вища шк., 1996. –239 с.
3. Созінов О.О., Шпаар Д. Альтернативне землеробство: зарубіжний досвід і перспективи в Україні//Вісник аграрної науки. – 1993. – №8.– С.3–17.
4. Кисель В.И.Биологическое земледелие в Украине: проблемы и перспективы.–Харьков: Штрих, 2000. – 162 с.
5. Шикула М.К., Петренко Л.Р. Математична модель прогнозування балансу гумусу при переході до біологічного землеробства /Ґрунтозахисна біологічна система землеробства в Україні. – К., 2000. – С.127–137.
6. Шляхи підвищення родючості ґрунтів в сучасних умовах сільськогосподарського виробництва /За ред. Б.С.Носка. – К.: Аграрна наука, 1999. –112 с.

Інструктивно-методична

1. Методические рекомендации по разработке почвозащитной системы земледелия с контурно– мелиоративной организацией территории (контурно-мелиоративное земледелие –КМЗ).

12. Інформаційні ресурси

До складу інформаційних ресурсів навчальної дисципліни входять:

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuw.gov.ua/>
5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, Майдан Короленка,/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>
6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
7. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака,75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.nuwm.edu.ua/>
8. Веремеєнко С. І. Біологічні системи землеробства : навч. посіб. / С. І. Веремеєнко, С. С. Трушева. – Рівне : НУВГП, 2011. - 196 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/2045>